

ДЯЧЕНКО-БОГУН МАРИНА МИКОЛАЇВНА

Посада: завідувач кафедри

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Контакти:

E-mail: dyachenko-bohun@gsuite.pnpu.edu.ua

Телефон: 0532 22 28 91

Кабінет: 56

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

1989 р. – 1994 р. – навчання в Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка

03.09.2007 р. – 04.01.2008 р. – асистент кафедри екології та охорони довкілля Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

21.01.2008 р. – 14.12.2011 р. – асистент кафедри екології та охорони довкілля Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

15.12.2011 р. – 13.02.2015 р. – доцент кафедри екології та охорони довкілля Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

14.02.2015 р. – 31.08.2016 р., 05.09.2016 р.– 31.10.2019 р. – доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

01.11.2019 р. – 30.06.2021 р. – професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

01.07.2021 р. – по теперішній час – завідувач кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

НАУКОВА РОБОТА

Коло наукових інтересів: Здоров'язбережувальні технології, технології захисту довкілля, екологія міських систем, метеорологія та кліматологія.

Тема дисертації: «Теоретичні і методичні засади здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності майбутніх учителів біології», професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології

Керівництво науково-дослідною роботою студентів: керівництво проблемною групою «Біоекоетика». Член трьох редакційних колегій фахових педагогічних видань – «Витоки педагогічної майстерності», «Естетика і етика педагогічної дії», «Педагогічні науки» (Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка).

Навчально-методична робота, дисципліни:

- Метеорологія та кліматологія.
- Ландшафна екологія.
- Екологічна експертиза.
- Моніторинг довкілля.
- Популяційна екологія.
- Системний аналіз якості навколишнього середовища.

МОНОГРАФІЇ ВИДАНІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

1. **Дяченко-Богун М.М.** Здоров'язбережувальні технології у професійній діяльності майбутніх учителів біології. Полтава : Полтавський нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка, 2015. 348 с.
2. **Дяченко-Богун М.М.** Сучасні здоров'язбережувальні технології: колективна наукова монографія / за ред. Бойчук Ю. Д., Х.: Вид-во ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. 724с.
3. **Дяченко-Богун М.М.** Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. – Тернопіль: Осадца В.М., 2019. 400 с.

4. Hrytsai N., Dyachenko-Bohun M., Mikheyenko O., Lianna O., Karpenko Yu. «Formation of environmental culture of student youth in higher education institutions» Pedagogy theory: collective monograph. International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2020. 82-87p. Available at :DOI:10.46299/isg.2020.MONO.PED. ISBN - 978-1-64871-700-0 (0,7 д.а.)
5. **Дяченко-Богун М.М.,** Новописьменний С.А. Моделі підготовки майбутнього вчителя до Нової української школи: колективна монографія / І. В. Бабенко, В. В. Барбінов, А. В. Барбінова та ін.; за ред. проф. М. В. Гриньової. – Полтава. Астроя, 2021. С. 204-217.
6. **Дяченко-Богун М.М.** Реалізація здоров'язбережувальних технологій у підготовці майбутніх учителів біології. Технології здоров'язбереження: теорія і практика: колективна монографія/ за аг.ред.професора Л.М. Рибалко. Полтава: НУПП. 2022. 267-286.
7. **Дяченко-Богун М.М.,** Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О., Сагайдак В.Р. Формування екологічного мислення в новій українській школі в умовах російської агресії. Нові горизонти педагогічної майстерності: від традицій до інновацій : колективна монографія / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. С. 156-181.

**ПУБЛІКАЦІЇ В НАУКОМЕТРИЧНИХ ВИДАННЯХ ВНЕСЕНИХ
ДО БАЗ ДАНИХ SCOPUS TA WEB OF SCIENCE:**

1. **Maryna Diachenko- Bohun,** Nataliia Hrytsai, Igor Grygus, Radosław Muszkiet, Marek Napierała, Magdalena Hagnerderengowska Implementation of electronic health control technologies in higher education institutions Journal of Physical Education and Sport®(JPES) 2020.Vol. 20. Article number 131. P. 921-928.
2. **Diachenko-Bohun M.,** Hrytsai N., Grynova M., Grygus I., Muszkiet R., Napierała M. and Zukow W. Historical Retrospective of the Development of Scientific Approaches to Health-Saving Activity in Society International

- Journal of Applied Exercise Physiology (IJAEP) 2020. Vol. 9. Issue1. P. 31-38.
3. Olena Momot, **Maryna Diachenko-Bohun**, Nataliia Hrytsai, Igor Grygus, Błażej Stankiewicz, Alexander Skaliy, Magdalena Hagner-Derengowska, «Creation of a Healthcare Environment at a Higher Educational Institution» Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol 20 (Supplement issue 2), Art 138 pp 975 – 981, 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p- ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES / DOI:10.7752/jpes.2020.s2138 (0,81 д.а.)
 4. Serhii Novopysmennyi, **Maryna Diachenko-Bohun**, Nataliia Hrytsai, Igor Grygus, Radosław Muszkieta, Marek Napierała, Magdalena Hagnerderengowska, «Implementation of electronic health control technologies in higher education institutions» Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol 20 (Supplement issue 2), Art 131 pp 921 – 928, 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES / DOI:10.7752/jpes.2020.s2131(0,95 д.а.)
 5. **Maryna Diachenko- Bohun** «The Formatio n of System of Knowle ge about Oncology Diseases and their Preventio n of Future Biologists». International Journal of Applied Exercise Physiology (IJAEP). Vol. 9. No 4. P. 1–7. Doi: 10.26655/IJAEP.2020.4.1
 6. **MARINA DIACHENKO- BOGUN** Composit ion of personality education of future teachers during the creation of health environm ent at higher education institution Journal of Physical Education and Sport ® Vol 21 (Suppl. issue 5) Art 373 pp 2803 – 2812 Oct 2021 ISSN: 2247 - 806X; p ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 - 8051 © JPES
 7. L. Orlova, N. Vlasenko, S. Gapon, M. Zhuk, **M. Dyachenko- Bohun**, N. Hrytsai, I. Grygus. Poaceae and Fabaceae of meadows of Poltava region and their protein ECOLOGICAL QUESTIONS 2021. Vol. 33, Is. 1. DOI: 10.12775/ EQ.2022. 008.value.
 8. Дубінін С.І., Гриньова М.В., Новописьменний С.А., Гомля Л.М., **Дяченко-Богун М.М.**, Шкура Т.В., Макаrchук В.В. Вплив тривалого

- застосування інгібіторів протонної помпи на вміст нітрит-іонів у сироватці крові та слизовій оболонці шлунково-кишкового тракту щурів .Світ медицини та біології. 2023.№ 3(85) С. 205-208.
9. Рокотянська В.О., Гриньова М.В., Дубінін С.І., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Плужнікова Т.В. Прооксидантно-антиоксидантний гомеостаз у спермі кнурів плідників залежно від впливу різних факторів // Світ медицини та біології. 2024. № 1 (87) С. 230-234 (Web of Science).
- 10.**Maryna Diachenko-Bohun** «Creation of a Healthcare Environment at a Higher Educational Institution» Journal of Physical Education and Sport (JPES) Vol 20 (Supplement issue 2), Art 138 pp 975 – 981 ISSN: 2247 - 806X.
- 11.**Maryna Diachenko-Bohun** «Implementati on of electronic health control technologies in higher education institutions» Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol 20 (Supplement issue 2), Art 131 pp 921 – 928, ISSN: 2247 - 806X.
- 12.Красовський В., Черняк Т., Гапон Ю., Потоцька С., Федько Р., **Дяченко-Богун М.**, Шкура Т. (2025). Фази стиглості та дегустаційна оцінка плодів субтропічних культур за умов Хорольського ботанічного саду. Фітотерапія. Часопис, 2, 161-170, <https://doi.org/10.32782/2522-9680-2025-2-161>

ПУБЛІКАЦІЇ У ІНШИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ ВИДАННЯХ (INDEX COPERNICUS)

1. **Дяченко- Богун М.М.** Історико- педагогічні аспекти реалізації здоров`язбере жувальних технологій у суспільстві. Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. Пр Вип. 24. С. 71-76 ISSN 2616 -6623
2. **Дяченко- Богун М.М.** Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційного навчання. Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Вип. 26. С. 152-156.

3. **Дяченко-Богун М. М.** Формування культури здоров'я студентської молоді як педагогічна проблема Науковий вісник Південноукраїнського Національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського Випуск 4 (129). Одеса
4. Гомля Л., **Дяченко-Богун М.**, Шкура Т, Рокотянська В., Орловський О. Сучасний стан та шляхи підвищення якості підготовки фахівців спеціальності «Екологія» в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка . Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 31. С.35-39.
5. **Дяченко-Богун М.**, Гомля Л., Шкура Т, Рокотянська В., Орловський О. Інноваційні методи викладання для студентів спеціальності 101 Екологія: практична спрямованість та методологія використання. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 31. С.59- 66.
6. Орловський О.О., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О., Формування фахових компетентностей у здобувачів спеціальності 101 Екологія. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 31. С.167- 170.
7. Рокотянська В.О., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Орловський О.В. Розширення наукового світогляду у студентів напряму підготовки 101 Екологія. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 31. С.196- 201.
8. Шкура Т.В., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Орловський О.В, Рокотянська В.О. Особливості реалізації практик у системі професійної підготовки майбутніх екологів. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 31. С.252- 255.

9. Гомля Л.М., **Дяченко-Богун М.М.**, Шкура Т.В., Рокотянська В.О., Орловський О.В., Сагайдак В.Р. Якість підготовки фахівців освітньої програми «Середня освіта (Природничі науки) в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: Проблеми та перспективи. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 32. С.39-43.
10. **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О., Орловський О.В. Міждисциплінарність як інноваційний підхід при викладанні природничих наук. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. Випуск 32. С.100-106.
11. Алексєєва С.В., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О. Імерсивні технології у професійній підготовці майбутніх вчителів природничих наук: від теорії до практичного впровадження // Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2024. № 3(31) 2024. С. 853-860
12. Алексєєва С.В., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О. Компенсація освітніх втрат у педагогічних закладах вищої освіти: виклики і перспективи в умовах невизначеності // Витоки педагогічної майстерності. 2024. Випуск 34. С. 9-14.
13. **М. Дяченко- Богун.** Взаємодія глобального ринку освітніх послуг та системи вищої освіти України. Витоки педагогічної майстерності: журнал 2021. Випуск 28. с.16- 21
14. **М. Дяченко-Богун.** Система природоохоронного виховання майбутніх Учителів біології у ЗВО. Витоки педагогічної майстерності: журнал 2022. Випуск 29. с.112-117.

15. **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Красовський В.В., Рокотянська В.О. Інноваційні стратегії навчання природничих дисциплін у новій українській школі. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. Вип. 35. 97-102 с. (Серія «Педагогічні науки»).
16. Рокотянська В.О., **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В. Методика викладання природничих дисциплін із застосуванням ігрових технологій. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. Вип. 35. 196-200 с. (Серія «Педагогічні науки»).
17. **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Красовський В.В., Рокотянська В.О., Сагайдак В.Р. Компетентнісний підхід до викладання природничих дисциплін як умова сталого розвитку нової української школи. Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. Вип. 65. 45-53 с. (Серія «Педагогічні науки»).

ПУБЛІКАЦІЇ У ЗБІРНИКАХ МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ

1. **Дяченко-Богун М.** «Особливості професійної підготовки майбутнього
2. вчителя» Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті реформи впровадження інклюзивної освіти в Україні : мат-ли Всеукр. форуму молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (м. Полтава, 16-17 квітня 2020 р.) / за ред. М. В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2020. С. 15-17.
3. **Дяченко-Богун М.М.**, Дмитренко Н.А. «Модель підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін до реалізації здоров'язбережувальних технологій у ЗВО» Біорізноманіття: теорія, практика, формування здоров'язбережувальної компетентності у школярів та методичні аспекти вивчення у закладах освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф.

(присвячена пам'яті видатного вченого ботаніка П.Є. Сосіна) (30 жовтня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. – С. 272-275.

4. **Дяченко-Богун М.,** Шкура, Т., Гомля Л., Алексєєва С., Рокотянська В., Сагайдак В. Методологія якісної освіти в стратегії сталого розвитку: виклики та перспективи забезпеченні якості освіти Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024. СС. 338-340.
5. **Дяченко-Богун М.,** Шкура, Т., Гомля Л., Алексєєва С., Рокотянська В., Сагайдак В., Екологічні загрози під час воєнних дій в контексті розробки стратегії сталого розвитку для збереження біорізноманіття в Україні // Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024. С. 338-340.
6. **Дяченко-Богун М.М.** «Сутність та актуальність інноваційних технологій закладів вищої освіти» Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2020. С. 42-44.
7. **Дяченко-Богун М.М.,** Шкура Т.В, Рокотянська В.О. Вивчення біорізноманіття як основа освіти для сталого розвитку. Біорізноманіття у контексті сталого розвитку: теорія, практика, методичні аспекти вивчення у закладах науки та освіти (присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський») : мат-ли всеукр. наук.-практ. конф. (6 червня 2025 р., с. Крива Руда, Семенівський р-н, Полтавська обл). Полтава : Астроя, 2025. С. 66-70.

8. Рокотянська В. О., **Дяченко-Богун М. М.**, Гомля Л. М., Шкура Т. В. Міцне здоров'я та благополуччя в умовах війни: виклик, необхідність та перспективи Матеріали II Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 24-25 вересня 2025 р.) / За заг. ред. Проф. М. В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 115-117.
9. Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В., Красовський В. В., Рокотянська В. О., Сагайдак В. Р.. Формування екологічної свідомості студентської молоді в Контексті педагогіки сталого розвитку. Матеріали II Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 24-25 вересня 2025 р.) / За заг. ред. Проф. М. В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 646-648.
10. **Дяченко-Богун М. М.** Розвиток критичного мислення студентів через призму аналізу стану біосфери в умовах війни. Сучасний стан біосфери у науковій спадщині академіка Володимира Вернадського в контексті техногенних загроз: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (01 травня 2025 року) [текст]. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. С. 26-29.
11. **Дяченко-Богун М. М.** Методика інтеграції екологічного мислення у процес вивчення природничих дисциплін. Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXXII Каришинські читання) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 29-30 травня 2025 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава :ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025.С. 25-28.
12. **Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Красовський В.В., Рокотянська В.О., Сагайдак В.Р. Освітній менеджмент у контексті екологічної свідомості: від теорії до практики. Сучасні технології формування конкурентоспроможного менеджера: методологія, практика, перспективи : матеріали Всеукраїнського наукового форуму (м. Полтава,

13-14 березня 2025 р.) / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. С. 89-91.

- 13.Шкура Т. В., **Дяченко-Богун М. М.**, Гомля Л. М., Рокотянська В. О., Сагайдак В. Р. Дендрофлора «Парку на Браїлках» (м. Полтава). V Всеукраїнські науково- практичні читання пам'яті професора І. І. Гордієнка (до 220-ї річниці з дня заснування Ніжинської вищої школи): збірник статей. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. С. 33-35.
- 14.**Дяченко-Богун М.М.**, Гомля Л.М., Шкура Т.В., Рокотянська В.О., Сагайдак В.Р., Красовський В.В. Вплив кліматичних змін на продуктивність і якість сировини ромашки лікарської (*Matricaria chamomilla* L.) в умовах Полтавської області. Лікарські рослини: традиції та перспективи досліджень: матеріали VII Міжнародної наукової конференції (Березоточа, 25 березня 2025 року) ДСЛР ІАП НААН. Київ: ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2025. С. 246-248.

СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Святобог К. Д. Мультимедійні технології навчання в біології. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава: Астроя. 2020. С. 335- 337. (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
2. Білик А.В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя біології через реалізацію основних функцій, які покладаються на педагога. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава: Астроя. 2020. С. 147-148. (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)

3. Снагощенко А.В. Організація навчання дітей з особливими освітніми потребами. Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті реформи впровадження інклюзивної освіти в Україні : мат-ли Всеукр. форуму молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (м. Полтава, 16-17 квітня 2020 р.) / за ред. М. В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2020. С. 261-264 (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
4. Колісник Т.М. Інклюзивна освіта в Україні: переваги та недоліки. Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті реформи впровадження інклюзивної освіти в Україні : мат-ли Всеукр. форуму молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (м. Полтава, 16-17 квітня 2020 р.) / за ред. М. В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2020. С. 132-135(наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
5. Телятник Т.М. Наслідки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29-30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 266-267(наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
6. Добриніна Д.О. Найбільш поширені лікарські рослини полтавської області. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29-30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 70 -72 (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
7. Колісник Т.М. Особливості становлення екологічної науки. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29-30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 108 -110 (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)

8. Лимар Н.О. Сучасний процес урбанізації як негативний фактор впливу на стан навколишнього природного середовища. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29-30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 148-150. (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
9. Федорус С.В. Місце і роль біотехнологій у різних сферах господарської діяльності. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29-30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 279 - 283 (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**)
10. Черних В.О. Моніторинг довкілля в Україні: проблеми та перші кроки до впровадження нових технологій. Сучасні досягнення природничих наук : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (для молодих науковців, студентів, магістрантів, аспірантів) (29- 30 квітня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 295 -297 (наук. кер. проф. **Дяченко-Богун М.М.**).
11. Лантухова Т. Зміни клімату та їх наслідки для природних екосистем. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку» – 26 червня 2020, Полтава. С.110-113.(0,4 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
12. Лимар Н.О. Інформаційні технології у вивченні екології. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.202- 203.(0,1 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)

- 13.Телятник Т.М. Підготовка фахівця еколога у закладах вищої освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.294-295.(0,1 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
- 14.Диннік Н.М. Особистісно орієнтоване навчання на уроках біології учнів старшої школи. Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. Пилипенка С.В. — Полтава: Астроя, 2021. — 132-134 с.(0,3 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
- 15.Кошеленко Ю.В. Впровадження комп'ютерів у навчальний процес учнів старшої школи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.185-188.(0,4 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
- 16.Чунис Н.О. Сучасні інформаційні технології у роботі вчителя біології профільної школи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.319-321.(0,3 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
- 17.Решетило І.Г. Використання ландшафтного дизайну та фітодизайну під час вивчення теми «екологічні чинники та закони» на уроках біології в старшій школі. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.264-265.(0,1 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)

18. Колісник Т.М. Історія розвитку заповідної справи в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVIII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 27-28 травня 2021 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2021. С.168-170.(0,3 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
19. Телятник Т.М. Роль і значення громадських організацій в охороні довкілля. Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава) / за заг. ред. М.В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 242-243.(0,1 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
20. Решетило І. В. Інтерактивні методи навчання на уроках біології у старшій школі. Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава) / за заг. ред. М.В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 203-206.(0,4 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
21. Лимар Н.О. Екологічна освіта як складова національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава) / за заг. ред. М.В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 142-143.0,1 д.а.) (кер. **Дяченко-Богун М.М.**)
22. Тислюк К. Формування екологічних знань учнів з природничих предметів у старшій школі. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

«Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX Каришинські читання) присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2022. – С. 204-206. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)

23. Половинка Д. Адаптація майбутніх учителів природничих наук до умов та форм проведення сучасного освітнього процесу. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX Каришинські читання), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2022. – С. 180-182. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)

24. Ковальчук А. Підготовка фахівця-еколога у закладах вищої освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX Каришинські читання), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2022. – С. 109-111. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)

25. Баранник Н. Інновації та особливості впровадження реформ нуш для 5-9 класів з природничих наук. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX Каришинські читання), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2022. – С. 12-14. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)

26. Баранник Н. Екологічне виховання учнів під час науково-дослідної роботи із зерновими культурами на прикладі кукурудзи звичайної (*zea mays l.*)

- Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній школі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (19 квітня 2022 р.). – Полтава, 2022. С.19-20. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)
- 27.А. Ковальчук Еколого-валеологічне виховання молоді у навчальних закладах. Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній школі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (19 квітня 2022 р.). – Полтава, 2022. С.124-125. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)
- 28.Тислюк К.Фітоіндикаційні дослідження як засіб формування біологічних знань учнів природничих предметів у старшій школі. Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній школі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (19 квітня 2022 р.). – Полтава, 2022. – С.233-234. (Керівник проф **Дяченко-Богун**)
- 29.Горайнов Г. Здоров'я людини як найважливіша цінність суспільства. Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. Дубініна С.І. — Полтава, 2022. — С.21-23. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)
- 30.Кравченко С. Підвищення імунітету. профілактика і лікування ГРВІ на прикладі ехінацеї пурпурової. (препарат «імуноплюс»). Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. Дубініна С.І. — Полтава, 2022. — С.55-57. (Керівник проф. **Дяченко-Богун**)
- 31.**Дяченко-Богун М.**, Мельник А. Історико-практичні аспекти становлення навчальної дисципліни «Методи екологічних досліджень». Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2024. Випуск 33. с. 90-94.
- 32.Ігнатенко К.С., **Дяченко-Богун М.М.** Вплив воєнних дій на стан прибережних екосистем Дніпра в межах м.Українка та шляхи їх екологічної реабілітації. Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у закладах освіти (присвячена 75 річниці з дня заснування

дендропарку імені В.Д. Байтали Лубенського лісотехнічного фахового коледжу): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Лубни, 01 травня 2025 р.). – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. С. 95-98

- 33.Горбенко Т. О., **Дяченко-Богун М. М.** Методичні особливості проведення гурткової роботи з біології при вивченні агробіологічних особливостей виду капуста білоголова (*brassica oleracea* var. *Capitata* l.) Для учнів закладу загальної середньої освіти. Сучасні досягнення природничих наук (для студентів, магістрантів, аспірантів, молодих науковців) (Присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський»): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 43-45
- 34.Кравченко І.Ю., **Дяченко-Богун М.М.** Грунтова ерозія як виклик сталому розвитку: природничо-науковий підхід до збереження земельних ресурсів. Сучасні досягнення природничих наук (для студентів, магістрантів, аспірантів, молодих науковців) (Присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський») : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г.Короленка, 2025. С. 74-76
- 35.Мельник А.С., **Дяченко-Богун М.М.** Сучасні світові досягнення зоологічних наук та їх вивчення. Сучасні досягнення природничих наук (для студентів, магістрантів, аспірантів, молодих науковців) (Присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський») : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 97-99
- 36.Тимошенко О. В., **Дяченко-Богун М. М.** Зелений курс: трансформація екологічної свідомості. Сучасні світові досягнення зоологічних наук та їх вивчення. Сучасні досягнення природничих наук (для студентів, магістрантів, аспірантів, молодих науковців) (Присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський») :

матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 175-179

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ЗВО (З ГРИФОМ ВЧЕНОЇ РАДИ)

1. Еволюційне вчення : навч. посіб. підготовки посібник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 190 с.
2. Екологічний менеджмент і аудит : навч. посіб. для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія». уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. . Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. . 93 с.
3. Екологічний менеджмент і аудит : навч.-метод. посібник до проведення практ. занять для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія».уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 68 с.
4. Методика навчання біології : навч. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 227 с.
5. Молекулярна біологія : навч. посіб. підготовки посібник для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»/ уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 133с. : навч. посіб. підготовки посібник для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 133с.
6. Основи екологічної токсикології : навч за спеціальністю 101 Екологія / уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 149 с.

7. Основи екологічної токсикології : навч за спеціальністю 101 Екологія / уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 149 с.
8. Системний аналіз якості навколишнього середовища : навч посібник для студентів денної/заочної форми навчання з освітньої програми «Екологія» за спеціальністю 101 Екологія. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 233с.
9. Системний аналіз якості навколишнього середовища: навч.-метод. посібник для підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти, напряму підготовки 101 Екологія / уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 30 с.
10. Теорія і практика екологічної освіти : навч. посібник до проведення для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія». уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 144с.
11. Теорія і практика екологічної освіти : навч-метод. посібник до проведення практичних занять для студентів денної форми навчання, за напрямом підготовки: 101 «Екологія». уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 44с.
12. Соціальна екологія : навч.-метод. посібник для підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти з освітньої програми «Екологія» за спеціальністю 101 Екологія та «Середня освіта (Природничі науки)» за спеціальністю 014 Середня освіта. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 259с.
13. Екологічна експертиза : навч. посібник для здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія за освітньою програмою

«Екологія/ уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін.
Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 121с.

14. Екологічна експертиза : навч. – метод. посібник для проведення практичних самостійних занять. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 24с.
15. Екологія людини: навч. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 323с.
16. Екологія людини: навч. - метод. посібник до проведення практичних занять/ уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 68 с.
17. Екологія міських систем: навч. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 139с.
18. Екологія міських систем: навч. – метод. посібник для проведення лабораторних та самостійних занять. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 23 с.
19. Ландшафтна екологія: навч.. посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 119 с.
20. Ландшафтна екологія: навч. – метод. посібник для проведення практичних та самостійних занять. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 23 с.
21. Моніторинг довкілля: навч. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 346 с.

22. Моніторинг довкілля: навч. метод. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 24 с.
23. Популяційна екологія: навч. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 65 с.
24. Популяційна екологія: навч. метод. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 9 с.
25. Університетська освіта та академічне письмо: фаховий модуль: навч. та навч.-метод. Посібник. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 103 с.
26. Ботаніка: анатомія та морфологія рослин методичні рекомендації до проведення лабораторно-практичних занять з навчальної дисципліни підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Е1 Біологія та біохімія. уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава, 2025. 96 с.
27. Загальна цитологія : Методичні рекомендація до проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни уклад.: Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В. та ін. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 28 с.